

Suriname is een land met een grote culturele en biologische diversiteit. Het oerwoud in het binnenland herbergt een schat aan geneeskrachtige kruiden. Door de eeuwen heen brachten Afrikaanse slaven en Aziatische contractarbeiders ook nog tal van nuttige planten mee. Indianen, Creolen, Marrons, Hindoestanen, Javanen; iedere bevolkingsgroep heeft haar eigen taal, religie, rituelen en ideeën over ziekte en gezondheid. Toch vindt er ook veel kennisuitwisseling plaats. Zo komen Indiaanse gewassen terecht in Creoolse kruidenbaden voor indianengeesten en staan er Javaanse planten op de erven van Marrons in het binnenland. Voor veel Surinamers is het gebruik van medicinale planten essentieel voor hun lichamelijke en geestelijk welzijn.

Medicinale en Rituele Planten van Suriname is het resultaat van enkele jaren wetenschappelijk onderzoek van het Nationaal Herbarium Nederland (NCB Naturalis) en de Universiteit Gent naar het plantgebruik voor geneeskrachtige, magische en religieuze doeleinden. Het boek is gebaseerd op de kennis van Surinamers uit de regio's Paramaribo, Para, Wanica, Marowijne en Brokopondo en die van Surinaamse Nederlanders, aangevuld met gegevens uit de literatuur en herbariumcollecties. Deze veldgids bevat wetenschappelijke en lokale namen, botanische en gebruikbeschrijvingen van bijna 400 verschillende plantensoorten, en is rijk geïllustreerd met tekeningen en kleurenfoto's. Er is bovendien aandacht besteed aan de betekenis van de lokale namen en de historische achtergrond van het plantgebruik.

KIT Publishers

Medicinale en rituele planten van Suriname

Tinde van Andel
Sofie Ruyschaert

The making of....

Medicinale en rituele planten van Suriname

Tinde van Andel
Sofie Ruyschaert

University of Amsterdam

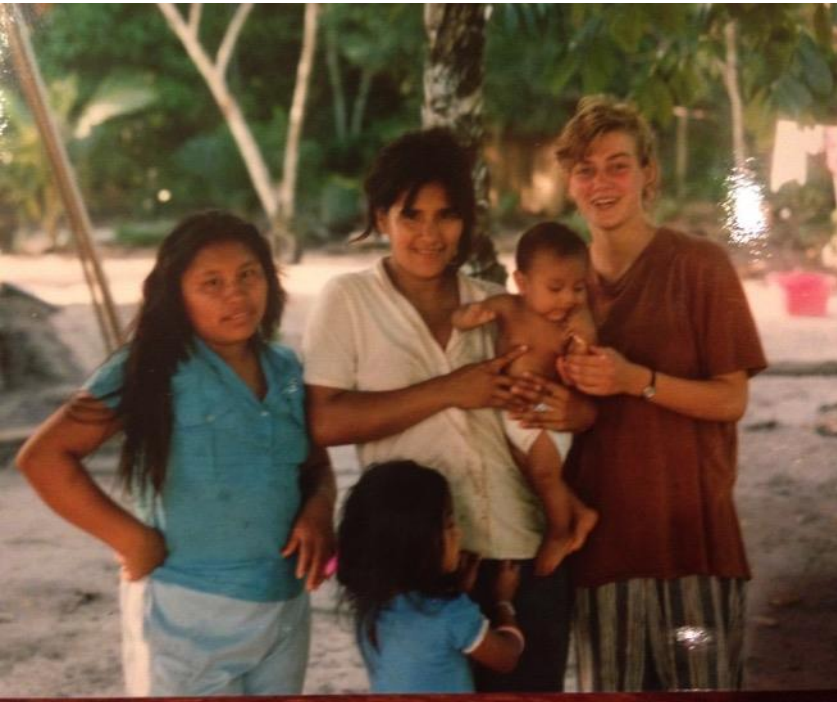

NATIONAAL
HERBARIUM
NEDERLAND

Tinde van Andel

Universiteit Utrecht

1989 Vegetation study
Colombian Amazon

1995-1998 Carib, Arawak, Warao
Indians, Guyana

Medicinal plants of
Suriname 2005-
2009

Plant use of the
Motherland
Afro-Caribbean
& Africa 2010-
2015

2016
Naturalis Chair in
Ethnobotany

2016
Clusius chair
History of Botany
and Gardens

Vreedzaammarkt, Paramaribo... 1998...2003...2005...2011!

Waarom een boek over plantgebruik?

Verlies traditionele cultuur

Vernietiging regenwoud

Verlies inheemse taal

Verlies soortenrijkdom

Verlies ethnobotanische kennis
(namen en gebruik)

Armoede, slechte gezondheid,
ondervoeding, afhankelijkheid

Hoe?

- welke soorten?
- naam en gebruik
- waar geoogst?
- waarom?
- verzamelen
- determineren
- beschrijvingen
- foto's, tekeningen

Met marktkoopvrouwen het veld in

Met wie?

Sofie Ruyschaert

Saramaccaners
Brownsveg

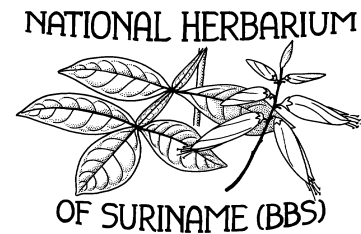
Arawaks
Powakka

Studenten en medewerkers
Anton de Kom Universiteit

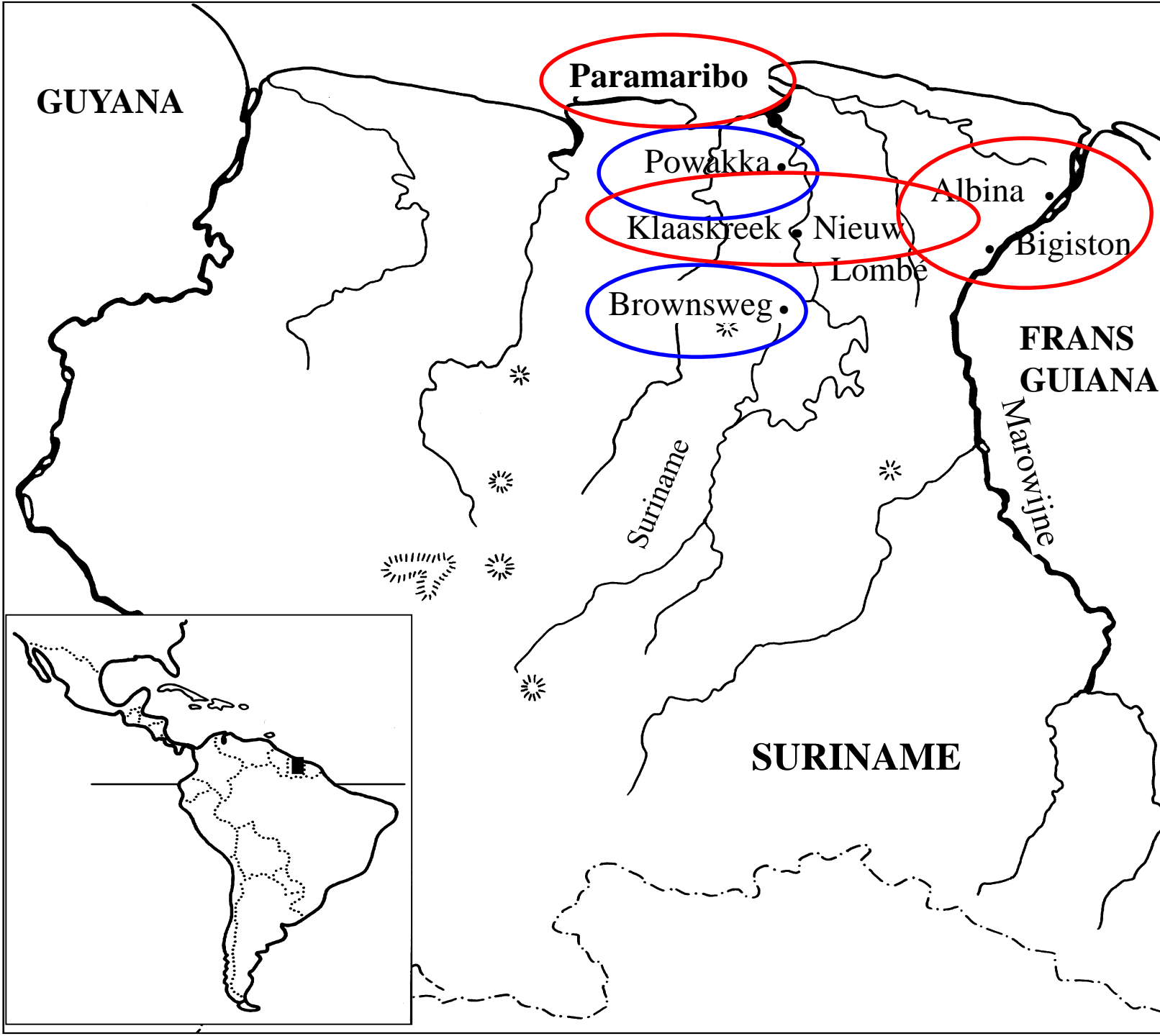
Interviews met 276
huishoudens in Paramaribo

Flora of the Guianas

Waar?

Sofie

Tinde

Willen mensen jullie wel hun geheimen vertellen?

Dr. Paké, Onverwacht, Pará

Hindoestaanse pooja (gebedsdienst)
Leidingen, Wanica

Paan blad Piper betle

Hibiscus rosa-sinensis

Afrikaantje Tagetes

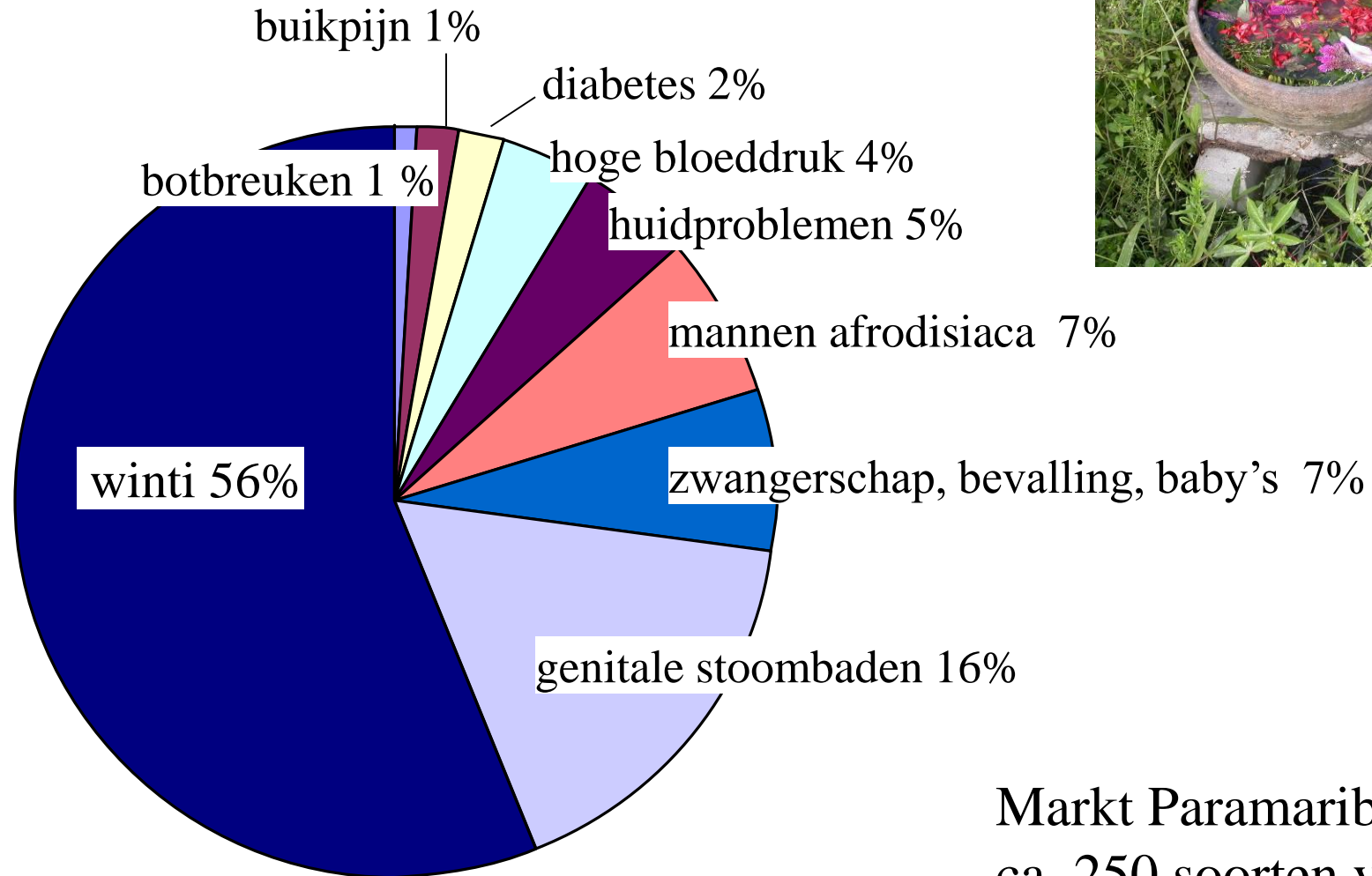
Spaarndammerstr. A'dam

± 50 winkels in Nederland
verkopen Surinaamse
medicinale planten

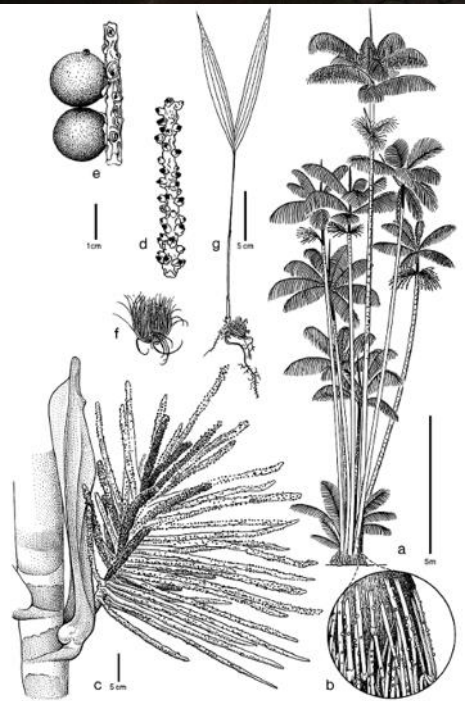
mevr. Bibi, markt Bijlmer

Waarom zoveel wintiplanten, stoombaden, lustopwekkers?

Markt Paramaribo (2006)
ca. 250 soorten verkocht
(136.000 kg/jaar)

Zelf wel eens iets uitprobeerd?

Podosiri (pina palm), *Euterpe oleracea*

Maar die planten zijn toch allemaal al bekend?

Cyperus prolixus (nengre kondre adru)

Maar daar bestaan toch wel foto's van?

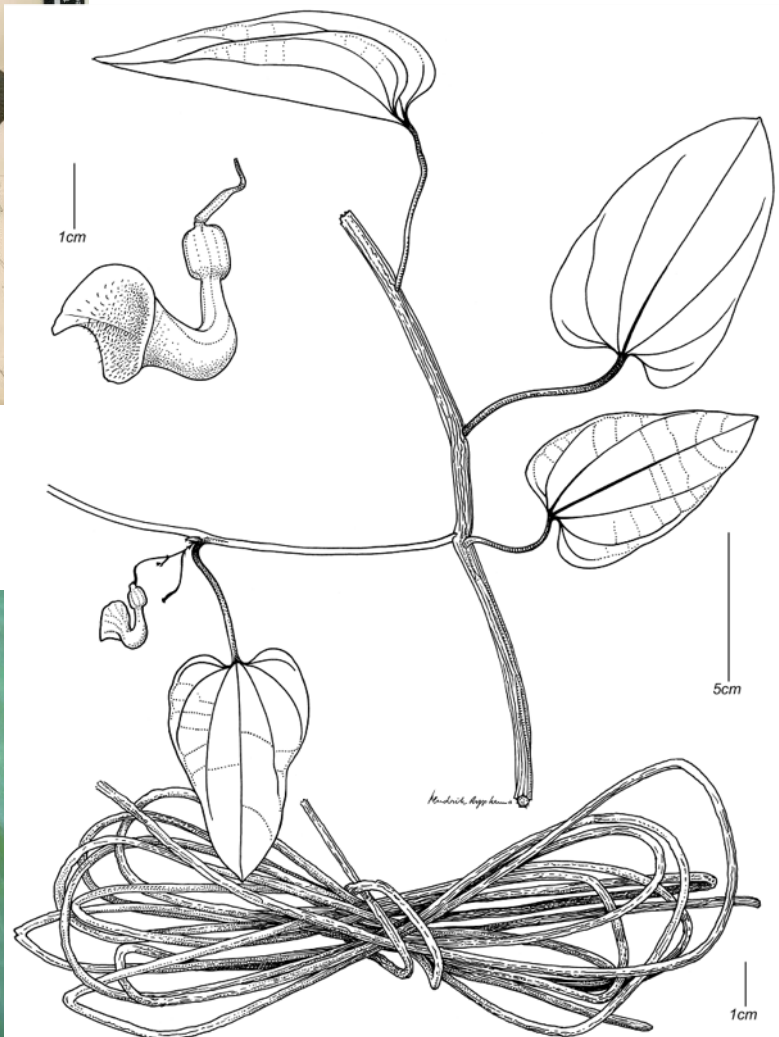

Foto's: Pieter en Siela Teunissen, Paramaribo

Kennen we nu alle Surinaamse medicijnplanten?

Loango tetey *Aristolochia consimilis*?

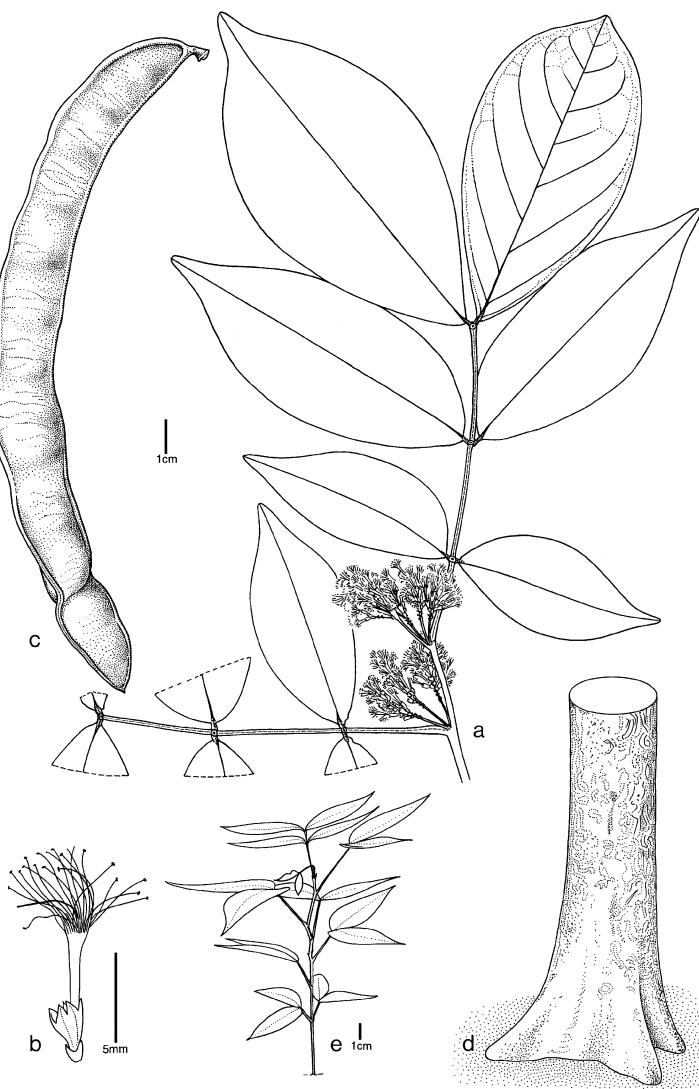
Type van Jenman (Guyana) in New York

Werken die planten nou ook echt?

Bast heeft antimicrobiële werking
(zweren, wonden)

Senna alata: huidschimmels, wormen

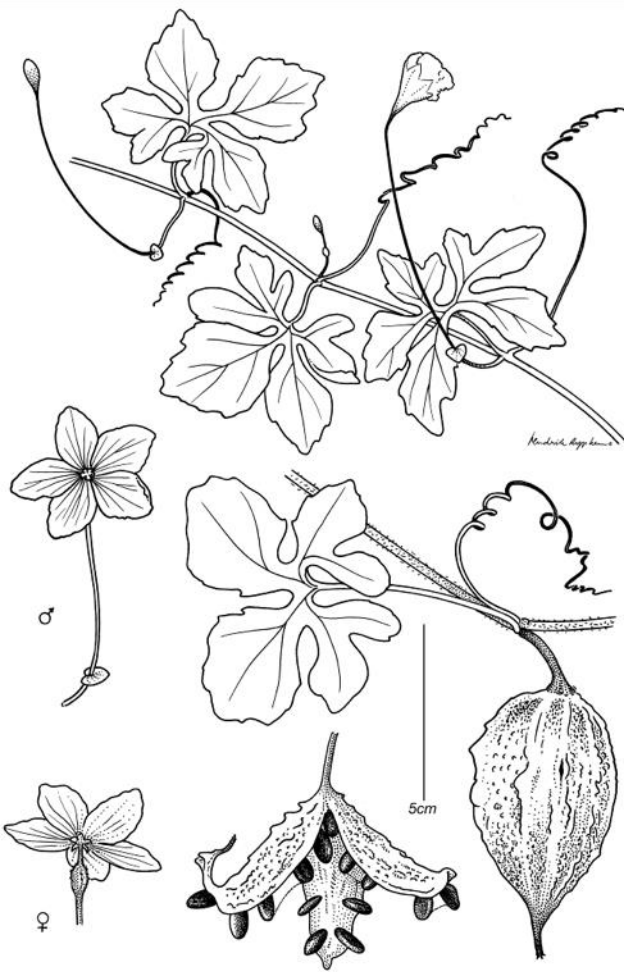
“Pleisterboom”
(prokonie) *Inga alba*

Heeft de mensheid hier wat aan?

Momordica charantia

Consumptie gekweekte sopropo
verlaagt
bloedsuikerspiegel

Thee wilde sopropo
werkzaam tegen
Shigella, *Salmonella*,
Escherichia coli

Solanum macrocarpon

Cestrum latifolium

Apium graveolens

Microtea debilis

Urinedrijvend.... 'tap pisi'

Hoge
bloeddruk

Phyllanthus amarus

Wat valt er nu nog te onderzoeken?

Wintiplanten!!

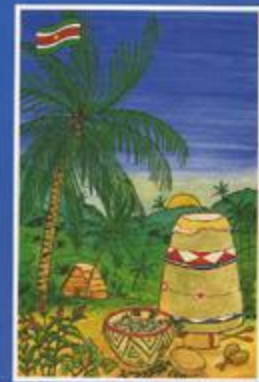
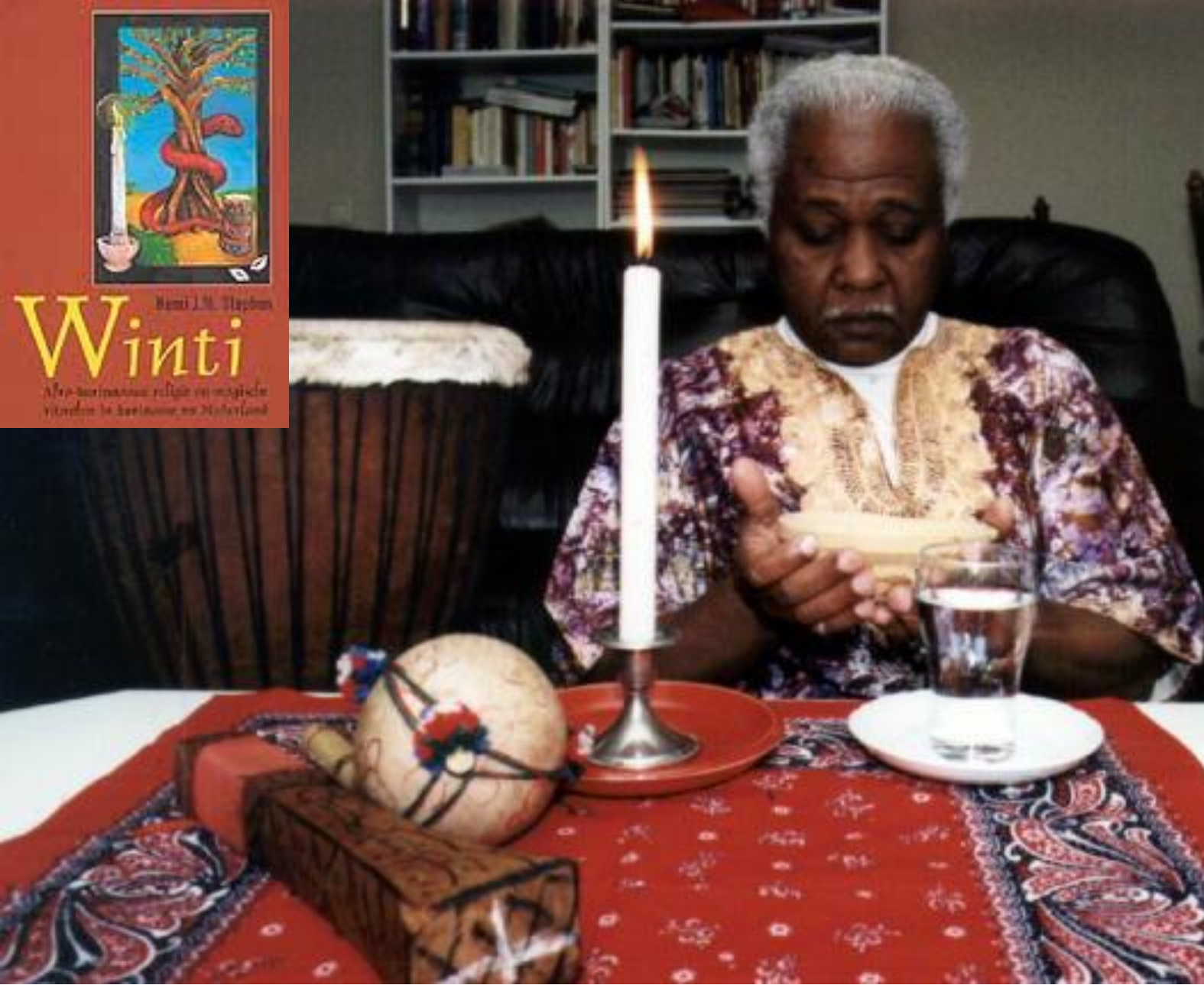
Sangrafu
Costus spp.

Henri J.M. Stephen

Winti

Afro-Surinaamse religie en magische rituelen in Suriname en Nederland

Henri J.M. Stephen

Winti

Afro-Surinaamse religie en magische rituelen in Suriname en Nederland

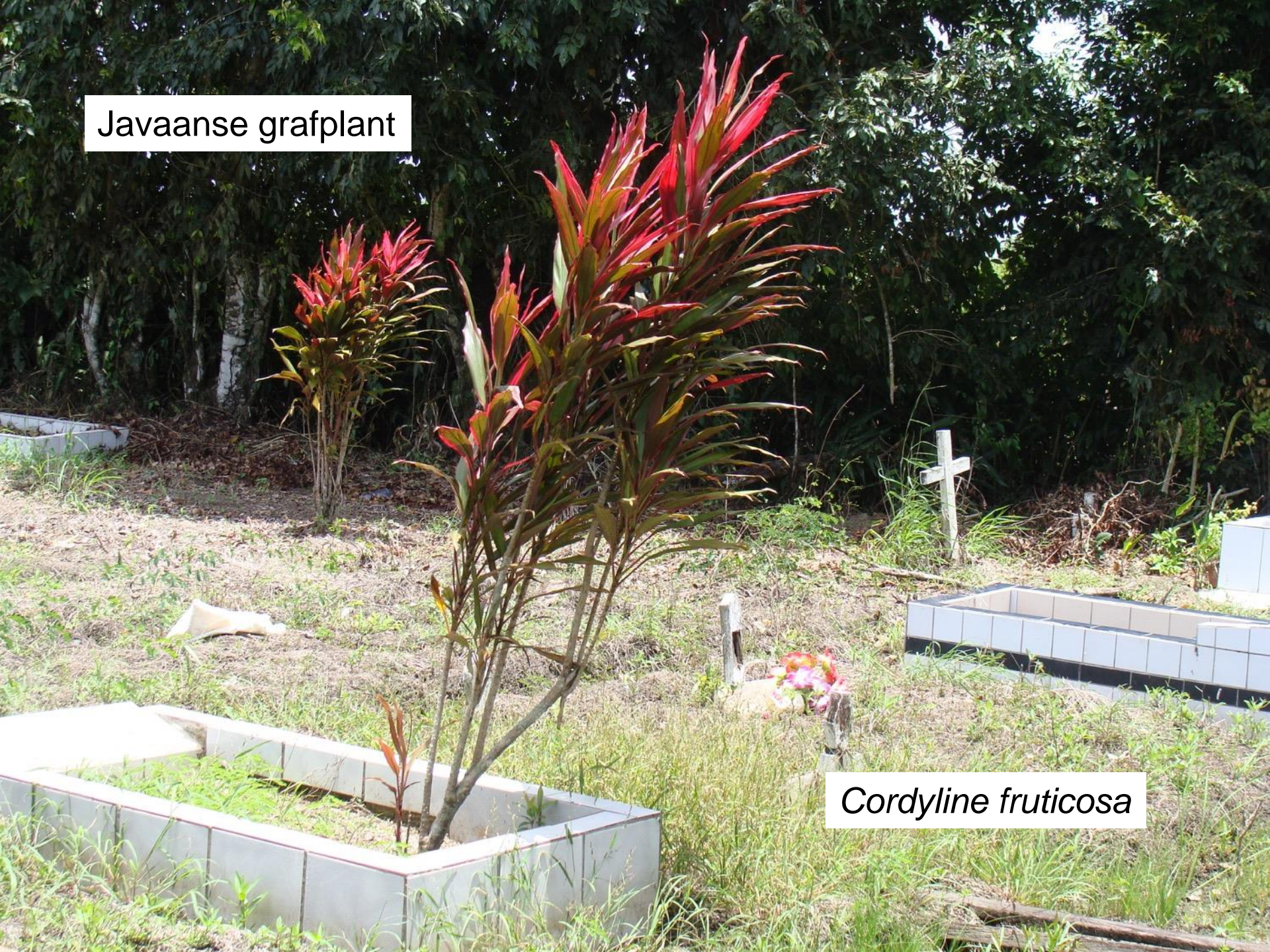

Henri J. M. Stephen
GENEESKRUIDEN
VAN SURINAME
Het herenging te de veldgeweek wiede privalde wiede

Henri J.M. Stephen

Javaanse grafplant

Cordyline fruticosa

Landbouwgewassen!

blaka tere saka

kwaka alisi

moimasra

kuli alisi

honjo alisi

potokiri alisi

Het Surinaamse oerwoud zit nog vol geheimen....

En de kostgrondjes ook!

Zoek ze voordat het te laat is....